

C-267/19. sz. ügy**Előzetes döntéshozatal iránti kérelem****A benyújtás napja:**

2019. március 28.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Trgovački sud u Zagrebu (Horvátország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 20.

Felperes:

PARKING d.o.o.

Alperes:

SAWAL d.o.o.

[omissis]

az Európai Unió Bírósága

[omissis]

Tárgy:

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem, valamint a Bíróság 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítélete (C-484/15, EU:C:2017:199) és a 2017. március 9-i Pula Parking ítélete (C-551/15, EU:C:2017:193) indokolásának értelmezésére vonatkozó kérelem az eljáró bíróság előtt folyamatban lévő, Povrv-1614/18. sz. ügyben.

Az eljáró bíróság mindenekelőtt a végrehajtási eljárás felperese és a végrehajtási eljárás alperese mint az alapeljárás felei személyes adatainak védelmét kéri.

Az eljáró bíróság kérelme a következő:

Az Európai Unióról szóló szerződés 19. cikke (3) bekezdésére b) pontjával, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikkel összhangban az Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság, Horvátország) nemzeti

bíróságként Mislav Kolakušić bíró közreműködésével az uniós jog egységes értelmezése és alkalmazása céljából előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, valamint a Bíróság által a C-484/15. sz. ügyben és a C-551/15. sz. ügyben hozott ítéletek értelmezésére irányuló kérelmet terjeszt elő a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) előtt folyamatban lévő Povrv-1614/18. sz. ügy keretében (1. melléklet).

A Bíróság a C-551/15. sz. ügyben 2017. március 9-én hozott ítéletben megállapította, hogy „[a]z 1215/2012 rendeletet úgy kell értelmezni, hogy a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely »bizonyító erejű okirat« alapján végrehajtási eljárásban, Horvátországban eljáró közjegyzők nem tartoznak az említett rendelet értelmében vett »bíróság« fogalma alá”.

Bár a Bíróság álláspontja világos és egyértelmű abban a tekintetben, hogy Horvátországban a közjegyzők nem jogosultak arra, hogy bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási lapot állítsanak ki, ez az 1215/2012 rendelettel ellentétes gyakorlat továbbra is fennáll. A Bíróság által 2017. március 9-én hozott határozatot követően a közjegyzők több mint egy millió végrehajtási lapot állítottak ki.

2013. július 1-je óta a Horvát Köztársaság teljes jogú tagja az Európai Uniónak, amelynek intézményei egyenlő jogi bánásmódot biztosítanak valamennyi tagállam valamennyi állampolgára és jogi személye számára.

A Horvát Köztársaság bíróságai eltérően értelmezik a Bíróság által a C-551/15. sz. ügyben hozott határozatot, és többségükben úgy vélik, hogy ez a határozat kizárólag a közjegyzők által vezetett azon végrehajtási eljárásokra vonatkoznak, amelyekben a végrehajtási eljárás alperese természetes személy – az Unió valamely másik tagállamának állampolgára. **[eredeti 2. o.]**

A Povrv-1434/18. sz., a Povrv-3326/17. sz. és a Povrv-3380/18. sz. ügyekben például a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) hatályban tartotta a közjegyzők által a külföldi jogi személyekkel szemben kiállított lapokon kibocsátott fizetési meghagyásokat.

Ellenben a Povrv-113/18. sz. ügyben a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) elutasított egy közjegyzőhöz intézett végrehajtási kérelmet, és megsemmisített egy közjegyző által „bizonyító erejű okirat” alapján kiállított végrehajtási lapot.

Az eljáró bíróság nem ért egyet a horvát bíróságok azon állásfoglalásaival és határozataival, amelyek a jogszabályokat és az 1250/2012 rendeletet eltérően, hátrányosan megkülönböztető módon alkalmazzák egyfelől a Horvát Köztársaság állampolgárai és jogi személyei, másfelől pedig az Európai Unió más tagállamainak állampolgárai és jogi személyei között.

Következésképpen a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) az előtte folyamatban lévő Povrv-1614/18. sz. ügyben nemzeti bíróságként előzetes

döntéshozatal iránti kérelmet nyújt be a Bírósághoz az uniós jog valamennyi tagállamban történő egységes alkalmazásának biztosítása, valamint az egyenlő bánásmód, továbbá az állampolgárok és a jogi személyek közötti egyenlőség elvének az uniós jog alkalmazása során történő tiszteletben tartása érdekében.

A Bíróság határozatainak eltérő alkalmazására tekintettel hasznosnak bizonyul ezt a kérelmet előterjeszteni annak megállapítása céljából, hogy a horvát természetes és jogi személyek az Európai Unió polgáraiként egyenlő bánásmódban részesülnek-e az Unió más tagállamainak természetes és jogi személyeivel, valamint hogy a külföldi jogi személyek egyenlő bánásmódban részesülnek-e a külföldi természetes személyekkel az uniós jognak a Horvát Köztársaság területén történő alkalmazását illetően.

Az eljáró bíróság azt kéri, hogy a Bíróság egyesítse a jelen ügyet az Općinski sud u Novom Zagrebu (újzággrábi városi bíróság, Horvátország) által előterjesztett, C-657/18. sz. előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel, valamint az eljáró bíróság által 2019. március 11-én előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel, és ezeket az ügyeket együttesen vizsgálja meg.

Az Európai Unió Bírósága Alapokmányának 94. cikkével, valamint a nemzeti bíróságok figyelmébe ajánlott, az előzetes döntéshozatali eljárások előterjesztésével kapcsolatos ajánlásokkal összhangban az eljáró bíróság, a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) a kérelmét a következőképpen indokolja:

I. A jogvita tárgyának, valamint a releváns tényeknek a rövid összefoglalása, ahogyan azokat az eljáró bíróság a Povrv-1614/18. sz. alatt nyilvántartásba vett ügyben megállapította

Az alapeljárás felei a PARKING d.o.o., Horvátország [omissis], a végrehajtási eljárás felperese és a SAWAL d.o.o., Szlovénia [omissis], a végrehajtási eljárás alperese. 2016. április 25-én egy bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási kérelmet követően végrehajtási eljárás indult, és 2016. május 23-án a közjegyző [omissis] Horvátországban a bizonyító erejű okirat alapján végrehajtási lapot állított ki, amellyel a végrehajtási eljárás alperesével szemben elrendeli, hogy 8 napon belül fizesse meg a végrehajtási kérelemben kért, 100 kunának megfelelő összegű követelésnek a késedelmi kamatokkal növelt összegét, valamint az 1741,25 kunának megfelelő összegű eljárási költségeket. A 100 kunának megfelelő összegű követelés egy hitelesített számlakivonaton, a bizonyító erejű okiraton alapul [omissis], és a Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (horvát műsorszolgáltatásról szóló törvény) szerinti díj megfizetésére irányuló kérelemre vonatkozik. A kérelmet a végrehajtási lappal egyidejűleg, 2017. február 9-én adták át az alperesnek. A végrehajtási eljárás alperese határidőn belül kifogást emelt a végrehajtási lap ellen, és vitatta a követelés alapját, valamint annak összegét, továbbá többek között azt állítja, hogy egy horvát közjegyző nem minősül és nem is minősülhet hatáskörrel rendelkező igazságügyi hatóságnak.

A Bíróság által a C-484/15. sz. és a C-551/15. sz. ügyekben hozott ítéletekkel összhangban, Horvátországban a közjegyzők – amennyiben „bizonyító erejű okirat” alapján indult végrehajtási eljárások keretében járnak el – nem tekinthetők bíróságnak az európai végrehajtható okiratra vonatkozó rendelet alapján, sem pedig a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságra, valamint a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó rendelet alkalmazása tekintetében. Ezenkívül ezekben az ítéletekben a Bíróság rámutat, hogy az uniós tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvének tiszteletben tartása a polgári és a kereskedelmi ügyekben való együttműködés terén megköveteli, hogy a valamely tagállam hatóságai által hozott azon határozatokat, amelyek végrehajtását egy másik tagállamban kérik, egy olyan bírósági eljárás során hozzák meg, amely biztosítja a függetlenségi és pártatlansági garanciákat, valamint biztosítja a kontradiktórius eljárás tiszteletben tartását. Ennélfogva a végrehajtási lap kiállítását megelőző eljárás nem kontradiktórius eljárás, és ezt a határozatot nem igazságügyi hatóság hozza, hanem közjegyző [eredeti 3. o.], aki – ahogyan az korábban megállapítást nyert – nem tekinthető bíróságnak. E megfontolások alapján megállapítható, hogy az előbbieken említett végrehajtási lapot egy hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező hatóság állította ki, következésképpen a hatáskör teljes hiányával kapcsolatos szabályokat kell alkalmazni. Ennek következtében az eljáró bíróság nem fogadhatja el a hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező valamely hatóság által hozott aktusokat, ami miatt nem lehet folytatni a végrehajtási lappal szemben emelt kifogás alapján indult eljárást. Ennélfogva ami *ab initio* érvénytelen, nem válhat érvényessé, és az nem tehető érvényessé az eljárás során, mivel ez ellentétes lenne a fegyveregyenlőség elvével.

II. Az ügyben alkalmazandó nemzeti rendelkezések tartalma és a releváns nemzeti ítélkezési gyakorlat

A vitatott rendelkezés az Ovršni zakon (a végrehajtásról szóló horvát törvény, a továbbiakban: OZ) (amelyet a *Narodne novine* 112/12., 25/13., 93/14., 55/16. és 73/17. számában tettek közzé) – az a nemzeti törvény, amely a közjegyzők hatáskörébe utalja a követelések „bizonyító erejű okiraton” alapuló és végrehajtási lap – mint végrehajtható okirat – kiállítása útján történő behajtását, anélkül hogy a végrehajtási eljárás alperese kifejezett beleegyezését adta volna – 1. cikke. Ennélfogva, mivel a vitatott kérdés a közjegyzőknek a jelen polgári ügyben fennálló hatáskörével kapcsolatos, a bíróság nem végzett érdemi vizsgálatot.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Bíróság 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletének (C-484/15, EU:C:2017:199) és 2017. március 9-i Pula Parking ítéletének (C-551/15, EU:C:2017:193) indokolását és értelmezését a belső jogban is figyelembe kell venni, és a Bíróság ezen ítélkezési gyakorlatát és értelmezését alkalmazta a Povrv-1614/18. sz. ügyben.

Az ítélkezési gyakorlat:

A Povrv-57/18. sz. ügyben (2. melléklet) az Općinski sud u Novom Zagrebu (újjágrábi városi bíróság, Horvátország) a Bíróság által a C-551/15. sz. ügyben hozott ítéletre történő hivatkozással elutasított egy végrehajtási kérelmet, és hatályon kívül helyezett egy közjegyző által kiállított végrehajtási lapot, amit a következőképpen indokolt meg: „[...] a végrehajtási lap kiállítását megelőző eljárás nem kontradiktórius eljárás, és ezt a határozatot nem igazságügyi hatóság hozza, hanem közjegyző, aki – ahogyan az korábban megállapítást nyert – nem tekinthető bíróságnak. E megfontolások alapján megállapítható, hogy az előbbieken említett végrehajtási lapot egy hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező hatóság állította ki, következésképpen a hatáskör teljes hiányával kapcsolatos szabályokat kell alkalmazni. Ennek következtében az eljáró bíróság nem fogadhatja el a hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező valamely hatóság által hozott aktusokat, ami miatt nem lehet folytatni a végrehajtási lappal szemben emelt kifogás alapján indult eljárást. Ennélfogva ami *ab initio* érvénytelen, nem válhat érvényessé, és az nem tehető érvényessé az eljárás során, mivel ez ellentétes lenne a fegyveregyenlőség elvével.”

Ezzel szemben a Županijski sud u Puli (pulai megyei bíróság, Horvátország) a Gž Ovr-645/2018. sz. végzésével (3. melléklet) hatályon kívül helyezte a Povrv-57/18. sz. határozatot, és a következő okokra hivatkozott: „[...] téves az elsőfokú bíróság azon álláspontja, miszerint a közjegyzők a bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lap kibocsátására irányuló eljárásban nem rendelkeznek hatáskörrel, mivel a hatáskörüket az OZ (*Narodne novine* 112/12., 25/13., 93/14., 55/16. és 73/17. száma) huszonhatodik címe alatti rendelkezések írják elő, a közjegyző tehát szabályszerűen járt el, amikor az OZ 282. cikkének rendelkezéseivel összhangban – azt követően, hogy az általa egy bizonyító erejű okirat alapján kiállított végrehajtási lappal szemben a végrehajtási eljárás alperese kifogást terjesztett elő – az ügyiratot átadta az elsőfokú bíróságnak annak érdekében, hogy utóbbi hatáskörrel rendelkező bíróságként hozzon határozatot a kifogás alapján indult eljárásban. Az eljárás ezen szakaszában, mivel egy olyan ügyről van szó, amelyben a végrehajtási eljárás alperesének bejelentett lakóhelye a Horvát Köztársaságban van, azon a területen, amely az elsőfokú bíróság hatáskörébe tartozik, ez utóbbinak az OZ 282. cikkének (3) bekezdése értelmében el kellett volna bírálnia a végrehajtási eljárás alperesének kifogását az OZ 57. és 58. cikke alapján, és e rendelkezéseknek megfelelően határozatot kellett volna hoznia. Mivel ez a bíróság a ZPP (Zakon o parničnom potupku [polgári perrendtartás]) 16. cikke rendelkezéseinek téves alkalmazása alapján elutasította a végrehajtási kérelmet, és a bizonyító erejű okiraton alapuló végrehajtási lapot teljes egészében hatályon kívül helyezte a közjegyző hatáskörének teljes hiánya miatt, megsértette a 354. cikk (1) bekezdésében meghatározott lényeges eljárási szabályokat, ami a ZPP 16. cikkének és az OZ 21. cikke (1) bekezdésének ezen téves alkalmazásából ered, és amelyre másod fokon hivatkoztak [...]”.

Ennélfogva a Županijski sud u Puli (pulai megyei bíróság) megállapítja, hogy hatályban tartható a közjegyző által kiállított végrehajtási lap azon része, amelyben ez utóbbi a végrehajtási eljárás alperesét a szóban forgó fizetés teljesítésére kötelezi. **[eredeti 4. o.]**

Ezenkívül a Povrv-1434/18. sz., a Povrv-3326/17. sz. és a Povrv-3380/18. sz. ügyekben (4. melléklet) a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) hatályban tartotta a közjegyzők által az adós külföldi jogi személyekkel szemben kiállított lapokon kibocsátott fizetési meghagyásokat.

Ellenben a Povrv-113/18. sz. ügyben (5. melléklet) a Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) a Bíróság által a C-551/15. sz. ügyben hozott ítéletre hivatkozással elutasított egy közjegyzőhöz intézett végrehajtási kérelmet, és hatályon kívül helyezett egy közjegyző által bizonyító erejű okirat alapján kiállított végrehajtási lapot, amit a következőképpen indokolt meg: „[...] a végrehajtási lap kiállítását megelőző eljárás nem kontradiktórius eljárás, és ezt a határozatot nem igazságügyi hatóság hozza, hanem közjegyző, aki – ahogyan az korábban megállapítást nyert – nem tekinthető bíróságnak. E megfontolások alapján megállapítható, hogy az előbbieken említett végrehajtási lapot egy hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező hatóság állította ki, következésképpen a hatáskör teljes hiányával kapcsolatos szabályokat kell alkalmazni. Ennek következtében az eljáró bíróság nem fogadhatja el a hatáskörrel egyáltalán nem rendelkező valamely hatóság által hozott aktusokat, ami miatt nem lehet folytatni a végrehajtási lappal szemben emelt kifogás alapján indult eljárást. Ennélfogva ami ab initio érvénytelen, nem válhat érvényessé, és az nem tehető érvényessé az eljárás során, mivel ez ellentétes lenne a fegyveregyenlőség elvével.”

A nemzeti bíróságok e határozatai eltérő jogi fogalmakra utalnak a közjegyzők végrehajtási okiratok kiállítására vonatkozó hatáskörével kapcsolatban.

III. Azon okok ismertetése, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróságban kérdés merült fel egyes uniós jogi rendelkezések értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan, valamint az a kapcsolat, amelyet e bíróság e rendelkezések és az alapeljárásban alkalmazandó nemzeti jog között felállít

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az uniós jog valamennyi tagállamban történő egységes alkalmazásának, valamint az állampolgárok és a jogi személyek közötti egyenlő bánásmód és egyenlőség elvének az uniós jog alkalmazása során történő tiszteletben tartásának biztosítására, illetve a nemzeti bíróságok ítélkezési gyakorlatának az uniós vívmányok alkalmazása során történő egységessé tételére irányul.

Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. Ezen egyezmény 14. cikke biztosítja a hátrányos megkülönböztetés tilalmát, és előírja, hogy az ezen egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb

helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani. Az EUMSZ 18. cikk előírja, hogy a Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés. Az eljáró bíróság megállapítja, hogy a jelen ügyben a horvát állampolgárokat és jogi személyeket hátrányos megkülönböztetés éri az Európai Unió más tagállamainak állampolgáraihoz és jogi személyeihez képest, ami a Bíróság hivatkozott 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletéből (C-484/15, EU:C:2017:199) és 2017. március 9-i Pula Parking ítéletéből (C-551/15, EU:C:2017:193) következik. Az előbbieken említett ítéletek alapján a végrehajtható okiratok az Európai Unió más tagállamaiban nem lesznek ekként elismerhetők az európai végrehajtható okira vonatkozó rendelet, illetve a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságra, valamint a határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó rendelet értelmében. Ennélfogva a nemzeti szabályozás a közjegyzőket olyan végrehajtható okiratok kiállítására hatalmazza fel, amelyek nincsenek ekként vagy az Európai Unió más tagállamaiban bírósági határozatként elismerve. Ezen ítéletek indokolásából egyértelműen kitűnik, hogy a közjegyző előtti eljárás nem nyújt függetlenségi és pártatlansági garanciákat, és nem kontradiktórium. Ez a helyzet a horvát természetes és jogi személyek egyenlőtlen bánásmódját eredményezi az Európai Unió más tagállamainak természetes és jogi személyeihez képest, valamint egyenlőtlen bánásmódot eredményez a külföldi természetes és jogi személyek tekintetében is, oly módon, hogy az hátrányos megkülönböztetésnek minősül. Az eljárás kontradiktórium jellegének hiánya egyenlőtlen bánásmódhoz vezet a felek között, és így sérti a tisztességes eljáráshoz való, az EJEE által biztosított alapvető jogot. **[eredeti 5. o.]**

A társasági jog a vonatkozó európai szabályok harmonizációját követeli meg az Unióban a jogbiztonság biztosítása céljából, a gazdasági tevékenységnek és a befektetéseknek a csatlakozási szerződéssel és az Európai Unió működéséről szóló szerződéssel összhangban történő előmozdítása érdekében. A társaságok egyenlőségének elvével ellentétes értelmezés hátrányos helyzetbe hozza a belföldi társaságokat az Unió más tagállamainak társaságaihoz képest, ami ellentétes az Unió alapelveivel.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett konkrét kérdések a következők:

1) Figyelemmel a Bíróság C-484/15. és C-551/15. sz. ügyben hozott ítéletére, összeegyeztethető-e az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésével és az EUMSZ 18. cikkel az olyan nemzeti szabályozás, mint az Ovršni zakon (a végrehajtásról szóló törvény; közzétéve a *Narodne novine* 112/12., 25/13., 93/14., 55/16. és 73/17. számában) 1. cikke, és amely a közjegyzők hatáskörébe utalja a követelések „bizonyító erejű okira” alapuló és végrehajtási lap – mint végrehajtható okirat – kiállítását útján történő behajtását, anélkül hogy a Horvát Köztársaságban letelepedett adós jogi személy kifejezett beleegyezését adta volna?

2. Alkalmazható-e a Bíróság 2017. március 9-i Zulfikarpašić ítéletében (C-484/15, EU:C:2017:199) és 2017. március 9-i Pula Parking ítéletében (C-551/15, EU:C:2017:193) adott értelmezés a kérdést előterjesztő bíróság által elbírálandó, fent ismertetett Povrv-1614/2018. sz. ügyben, és konkrétan úgy kell-e értelmezni az 1215/2012 rendeletet, hogy a nemzeti jog által részükre biztosított hatáskörök keretében valamely „bizonyító erejű okirat” alapján végrehajtási eljárásban – amelyben a végrehajtási eljárás alperesei az Európai Unió más tagállamaiban letelepedett jogi személyek -, Horvátországban eljáró közjegyzők nem tartoznak az említett rendelet értelmében vett „bíróság” fogalma alá?

[omissis]

[omissis] [postai és elektronikus cím]

Melléletek:

- 1) A Povrv-1614/18. sz. alapügyre vonatkozó ügyirat, 1–20. sz.
- 2) Az Općinski sud u Novom Zagrebu (újjágrábi városi bíróság) ítélezési gyakorlata, Povrv-57/18. sz. ügy, 21–22. sz.
- 3) A Županijski sud u Puli (pulai megyei bíróság) ítélezési gyakorlata, Gž Ovr-645/18. sz. ügy, 23. és 24. sz.
- 4) A Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) ítélezési gyakorlata, Povrv-1434/18. sz., Povrv-3326/17. sz. és a Povrv-3380/18. sz. ügyek, 24-29. sz.
- 5) A Trgovački sud u Zagrebu (zágrábi kereskedelmi bíróság) ítélezési gyakorlata, Povrv-113/18. sz. ügy, 30. és 31. sz.